

نظامی به رهبری شاپور بختیار بوده است. علاوه بر این دولت عراق به منظور وارد ساختن فشار بیشتر به ایران دست به اخراج دسته جمعی ایرانیان مقیم آن کشور زد. هم چنین بررسی ها نشان می دهد که در شش ماه اول سال ۱۳۵۹، نیروهای عراق حدود ۵۵۲ بار به مرزهای مقدس جمهوری اسلامی تجاوز کردند.

دولت عراق در ۲۶ شهریورماه ۱۳۵۹، عهدنامه مرزی ۱۹۷۵ الجزایر را به طور یک جانبه لغو کرد و پنج روز بعد از آن، یعنی در ۳۱ شهریورماه ۱۳۵۹، پس از کسب موافقت واشنگتن تهاجم گسترده ای را از طریق زمین و هوا و دریا به خاک مقدس جمهوری اسلامی ایران آغاز نمود. در این روز صدام در مقابل دوربین های تلویزیونی جهان قرارداد ۱۹۷۵ را مغرورانه پاره کرد و با توطئه ای مشترک و از پیش برنامه ریزی شده به جنگ با ایران برخاست.

تاریخ دفاع مقدس

جنگ عراق علیه ایران ۲۸۸۷ روز به طول انجامید که طی آن هزار روز نبرد فعال صورت گرفت که ۷۹۳ روز حمله از سوی نیروهای ایرانی و ۲۰۷ روز از سوی ارتش متجاوز عراق بوده است. در طول جنگ شمار ۳۸۱ هزار و ۶۸۰ نفر از نیروهای دشمن کشته یا زخمی شدند و ۷۲ هزار نفر به اسارت نیروهای ایران در آمدند. در این ۸ سال ۳۷۱ فروند هواپیما و ۸۲ فروند هلی کوپتر دشمن منهدم شد. ۱۷۰۰ دستگاه تانک و نفربر، ۴۸۰ قبضه توپ و سه هزار و ۳۶۳ دستگاه خودرو نظامی به غنیمت ایران در آمد و ۵۷۵۸ دستگاه تانک و نفربر، ۵۳۲ قبضه توپ و ۵۱۵۲ دستگاه خودرو نظامی دشمن منهدم شد. جانفشانی نیروهای ایران سبب شد تا ذخایر ارزی عراق که در ابتدای جنگ حدود ۳۰ میلیارد دلار بود، پس از شکست آنها در عملیات آزاد سازی خرمشهر به صفر برسد و پس از پایان جنگ این کشور بیش از ۷۰ میلیارد دلار بدهی داشته باشد.

ریشه های جنگ تحمیلی

در ایران به رغم خواست دولت بعثی و آمریکا، اولین دولت شیعی شکل گرفت. در واقع، جدی ترین ثمره تفکر احیاءگری اسلام در طول یکصد سال اخیر بود و جدی ترین ضربه را هم به مجموعه تفکر غرب، در خاورمیانه زد. وقتی درخت انقلاب به ثمر نشست و این نهال سبز شد، نشان داد

مرکز علمی کاربردی شهرداری بیارجمند - مهرماه ۹۷

پیام تسلیت امام خامنه‌ای در پی حادثه تروریستی در اهواز/ «دل پر کینه‌ی تروریست‌ها نمی‌تواند اقتدار ملی را تحمل کند»

بسمه‌تعالی

حادثه‌ی تلخ و تأسفبار شهادت جمعی از مردم عزیزمان در اهواز به‌دست تروریست‌های مزدور، یک بار دیگر قساوت و خباثت دشمنان ملت ایران را آشکار ساخت. این مزدوران قسی‌القلب که به‌روی زن و کودک و مردم بی‌گناه آتش می‌گشایند وابسته به همان مدعیان دروغگو و ریاکارند که پیوسته دم از حقوق بشر می‌زنند. دل‌های پر کینه‌ی آنان نمی‌تواند تجلی اقتدار ملی در نمایش نیروهای مسلح را تحمل کند. جنایت اینها ادامه‌ی توطئه‌ی دولت‌های دست‌نشانده‌ی آمریکا در منطقه است که هدف خود را ایجاد ناامنی در کشور عزیز ما قرار داده‌اند. به‌کوری چشم آنان ملت ایران راه شرافتمندانه و افتخارآمیز خود را ادامه خواهد داد و مانند گذشته بر همه‌ی دشمنی‌ها فائق خواهد آمد. اینجانب تسلا و همدردی خود را به خانواده‌های این شهیدان عزیز عرض می‌کنم و صبر و سکینه‌ی الهی را برای آنان و علو درجات برای شهیدان مسألت می‌نمایم. دستگاه‌های مسئول اطلاعاتی موظفند با سرعت و دقت دنباله‌های این جنایتکاران را تعقیب کنند و آنان را به سرپنجه‌ی مقتدر قضائی کشور بسپارند.

سیدعلی خامنه‌ای
۳۱ شهریور ۱۳۹۷

هفته دفاع مقدس

وقتی در تیرماه سال ۱۳۵۸ صدام حسین پس از برکناری حسن البکر رئیس جمهور عراق شد وی تحت تأثیر استکبار جهانی در همین سال به بهانه های واهی ۸۴ بار مرزهای ایران اسلامی را مورد تعرض قرار می دهد. در اولین تعرض، نیروهای بعثی عراق به دو دهکده در سردشت یورش برده و شش نفر را به قتل رساندند. پس از تسخیر لانه جاسوسی، در آبان ماه ۱۳۵۸ نیروهای عراقی پاسگاه های مرزی ایران در پیشگان، تلخاب و کانی شیخ را مورد حمله قرار دادند. هم چنین در تیرماه سال ۱۳۵۹ آشکار شد که دولت عراق مشوق یک توطئه کودتای

هشت سال دفاع مقدس، آزمونی بزرگ برای اثبات قدرت ایمان، حقانیت و پایداری پیروز ملت ایران است. روزهای حساس و سرنوشت ساز دفاع مقدس، سرشار از حماسه آفرینی ها و سلحشوری های بهترین و دلاورترین فرزندان این امت است. دفاع مقدس یکی از مهم ترین مولفه های عینی است که مفهوم عینی - عملی مقاومت را شکل داده است. نظام جمهوری اسلامی زمانی توانست قدرت غالب عراق صدام را از بین ببرد که «مقاومت» را به عنوان مدل عملی سیاست ورزی خود تعریف کرد. اگر تمام جنگ تحمیلی در یک خرده هفته گفتمان خلاصه شود، آن خرده گفتمان «مقاومت» است. هفته دفاع مقدس گرامی باد.

درباره ی خوبی ها و بدی ها و کمال مطلوب به آن رجوع می کند» (کوئن، ۱۳۷۲، ۷۳). امروزه جامعه شناسان برای ارزش های دفاع مقدس پنج ویژگی اصلی قائلند: عینیت یافتن، تاریخی بودن، معاصر بودن، تبلور در افشار خاصی از مردم، حامل بار معرفتی خاص بودن

مقاومت و ایثار در دفاع مقدس

دفاع مقدس هشت ساله در مقابل دشمن بعثی تا دندان مسلح، درخشانترین دوره دفاع از تمامیت ارضی و عزت مردم مسلمان این مرز و بوم، در طول ۲۰۰ سال اخیر است. در این جنگ نابرابر، صدام با پشتوانه قدرت های جهانی غربی و شرقی و همچنین کشورهای عرب منطقه، به کشور اسلامی ایران حمله ور شد و براساس شرایط داخلی کشور و قدرت نظامی عراق و نیز در سایه حمایت های بی دریغ نظامی کشورهای غرب و شرق و حمایت های مالی کشورهای عرب منطقه از نظام بعثی، همه تحلیل ها خبر از پیروزی قطعی ارتش بعثی در زمانی کوتاه میدادند. هنگامی که تاریخ معاصر ایران و جنگ های عصر قاجار و پس از آن را بررسی می کنیم، همواره با شرمندگی و شکست تحقیرآمیز ایران، مواجه می شویم. بخش های وسیعی از سرزمینهای طلائی ایران زمین در جنگ های ۱۳ ساله ایران و روس و در دو قرارداد خفت بار و ننگین گلستان و ترکمانچای از میهن ما جدا شد و در جنگ دیگری هرات و افغانستان را از ایران گرفتند و در دوره پهلوی نیز بحرین از ایران جدا شد؛ اما در دوره هشت ساله دفاع مقدس، با وجود پشتیبانی های همه قدرت های جهان و کمک های کشورهای عربی، دشمن نتوانست حتی یک وجب از این سرزمین را جدا کند و در رسیدن به اهدافش ناکام ماند.

زن در دفاع مقدس

کیفیت حضور زنان به دو شکل، مستقیم و غیرمستقیم، در این دوران خلاصه می گردد. در شکل مستقیم، گرچه زنان از حضور در صحنه و خط مقدم معاف بودند ولی با شروع جنگ شهرها و حملات موشکی، حالت تدافعی همگان خصوصاً زن ها بیش تر گردید، چون در این رزم بی امان از سوی ارتش عراق مورد حمله ی موشکی واقع شده بودند. حتی در اوایل

پرداخته بودند و در این عرصه، با ایمانشان چنان به مبارزات خود بعد معنوی بخشیدند که از دل مرارت های بی شمار جنگ، ارزش هایی چون شرافت، ایمان، عشق، شجاعت، تدبیر و ایثار تبلور یافت. مرزهای جنوب و غرب کشور هر چند تا دیرزمانی به قربان گاه پاک ترین فرزندان این دیار بدل گشت، ولی ایمان و قدرت روح والای آنان، این خاک را به مکانی مقدس تبدیل کرد که تا امروز سایه حضورشان در آن جا موج می زند و خاک، عطر خود را از وجود آنان وام دارد.

فَاع مقدس در آینه آمار و ارقام

آمار تسلیحاتی و نیروی نظامی دو کشور در آخر جنگ بیانگر بخشی از این نابرابری تسلیحاتی و نیروی نظامی دو کشور است.

هواپیمای جنگی: موجودی ایران: ۲۰۰ فروند؛ موجودی عراق: ۶۱۰ فروند + ۹۰ فروند هواپیمای آمریکایی و اروپایی که در ناوهای این کشورها در خلیج فارس بودند.

هلی کوپتر (بالگرد): موجودی ایران: ۳۰۰ فروند؛ موجودی عراق: ۳۲۵ فروند+تعدادی بالگرد که در ناوهای کشورهای غربی در خلیج فارس بود.

تانک و خودروی زرهی: موجودی ایران: ۱۰۵۰ دستگاه؛ موجودی عراق: ۶۲۳۰ دستگاه.

توپخانه دور برد: موجودی ایران: ۶۰۰ دستگاه؛ موجودی عراق: ۳۹۰۰ دستگاه.

نیروی نظامی: موجودی ایران: ۶۵۵۰۰۰ نفر؛ موجودی عراق: ۸۰۰۰۰۰ نفر.

ارزش ها در دفاع مقدس

واژه ی «ارزش»، از مصدر «ارزیدن» گرفته شده است. این لغت در کاربرد اصطلاحی، تعاریف متعددی دارد که نزدیک ترین آن ها چنین است: «ارزش عبارت است از بار معنایی خاصی که انسان به برخی اعمال، حالات و پدیده ها نسبت می دهد و برای آن ها در زندگی خود جایگاه و اهمیت ویژه ای قائل است» (جمشیدی، ۱۳۶۸، ۳۹۱). انسان به موجب اخلاق و صفات خاصی انسان است و ارزش و شخصیت پیدا می کند. بروس کوئن در تعریف ارزش ها چنین می گوید: «ارزش ها، باورهای ریشه داری اند که گروه اجتماعی، هنگام پرسش

سرزمین وجودی جهان اسلام دارای استعداد دیگری است که این استعداد اگر فعلیت پیدا نکند، نتیجه اش چه عظمت ها و شکوفایی هایی برای امت اسلامی و چه مشکلات و موانعی بر سر طرح های استعماری و ظالمانه دولت های غربی ایجاد خواهد کرد. بنابراین بعد از اینکه دیکتاتوری در ایران، سرنگون شد، فشار بر نیروهای اسلامگرا در جهان اسلام و غرب شدت یافت. یعنی شما بعد از این، در مصر فشاری بر اسلامگرایان می بینید که در گذشته سابقه نداشت، در اردن، بحرین، عربستان و عراق نیز همین طور.

جنایت های جنگی صدام

یکی از صحنه های دردناک و در عین حال نمونه بارز نقض حقوق بشر از سوی رژیم بعثی عراق، حمله های مکرر به مناطق مسکونی ایران است که «جنگ شهرها» نامیده شده است. پس از ناکامی نظامی، سیاسی و روانی در جبهه های جنگ، سردمداران این رژیم با هدف کسب امتیازات و تحمیل شرایط خود به کشاندن جنگ به شهرها و مناطق مسکونی مبادرت ورزیدند.

حمایت از غیرنظامیان در حملات مسلحانه، تفکیک اهداف نظامی از غیرنظامی و تلاش برای محدود ساختن صدمات ناشی از جنگ در مناطق غیرنظامی، اساس و مبنای تدوین مقررات و قوانین مربوط به حقوق جنگ است؛ اما دولت عراق به هیچ یک از هنجارهای بین المللی تن در نمی داد، حملات خود به شهرها و مردم بی دفاع را افزایش داد. سازمان ها و نهادهای بین المللی نه تنها به محکوم کردن این نقض آشکار قوانین مبادرت نمی ورزیدند، بلکه با حمایت های پنهان و آشکار خود از رژیم بعث، زمینه را برای گسترش عملیات های غیرانسانی باز می گذاشتند.

ویژگی های دفاع مقدس

هشت سال دفاع مقدس، حدیث ماندگار پایداری، دلآوری و فداکاری ملتی است که در راه دفاع از مکتب، انقلاب و میهن اسلامی خویش، قله های بلند رشادت و شهادت را درنوردید و دشمن را در رسیدن به اهداف خود ناکام گذاشت. تحمیل جنگ هشت ساله به ایران، دومین موج اتحاد و حرکت مردمانی را در پی داشت که برای آزاد زیستن، بهای بسیار

جنگ، این زنان شیردل خرمشهر و سوسنگرد و هویزه بودند که در هجوم ناجوانمردانه ی دشمن در کنار مردان خود قدم به قدم با بعضی ها درگیر شدند و در عقب راندن دشمن از جان خویش هم مایه نهادند. در شکل غیرمستقیم، زنان حکایت ۷۰ من مثنوی دارند که چگونه با کارهای خدماتی و پشتیبانی خود در عقبه، موجبات دلگرمی رزمندگان را فراهم نمودند.

دفاع مقدس در سیره و کلام امام و رهبری

صدام گمان می کرد که با یک مملکت آشفته که منزوی شده است و همه دولت ها پشت به او کرده اند یا او را در فشار اقتصادی گذاشته اند طرف شده است و ما نه قوای نظامی داریم و نه انتظامی داریم و نه ساز و برگ جهاد و جنگ. او همچو گمان کرد و گمان می کرد با چند ساعت تهران را هم فتح خواهد کرد. او غافل از خدا بود. جنگ ما دفاع است هجوم نیست و جنگ دفاعی از تکلیف های شرعی و وجدانی و نفسانی همه است. و ما ایستاده ایم در مقابل دفاع از کشور خودمان و دفاع از اسلام عزیز در مقابل هر مهاجم. مهاجم می خواهد ابر قدرت باشد، می خواهد قدرت کم، فرقی در نظر ما نیست. ما واجب است بر ایمان دفاع کنیم از نوامیس اسلام و نوامیس خودمان و دفاع کنیم از کشور اسلامی خودمان و تا مادامی که در حال دفاع هستیم، با هر قدرتی که بخواهد حمله بکند بر ما، مقابله می کنیم و هیچ هراس نداریم. جنگ یک مسأله ای بود که انسان خیال می کرد که یک هائله ای است برای ما و یک مسأله ای است بسیار مهم لکن معلوم شد که منافعش بیشتر از ضررهایش بود، آن انسجامی که در اثر جنگ، بین همه قشرها پیدا شد و آن معنای روحانی و معنوی ای که در خود سربازان عزیز از ارتش و ژاندارمری و سپاه پاسداران به نمایش گذاشته شد و آن روح تعاونی که در همه ملت از زن و مرد در سرتاسر کشور تحقق پیدا کرد، به دنیا فهماند که این مسأله ای که در ایران است با همه مسائل جد است. اینجا از باب اینکه اصل نهضت را خود ملت کرد و به ثمر رساندنش هم به دست خود ملت شد، چیزهایی که بر ضد این نهضت و بر ضد این انقلاب است، باز به دست خود ملت از سر راه برداشته می شود و انشاء الله این هم به زودی حل خواهد شد.

خاطراتی از دفاع مقدس

قبل از عملیات فتح المبین بود که از جهاد سازندگی برگه مأموریت گرفتم. گفته بودند با هر وسیله ای که می توانی به پادگان حمیدیه برو؛ چون تمام جهادگران جهاد دامغان آنجا مستقر شده اند. تا اهواز با قطار و از آنجا پشت یک ماشین در حرکت بودم. دلم گرفته بود. با خود فکر می کردم حداقل یک ماه به من سخت می گذرد تا با دیگران آشنا شوم؛ ولی اشتباه می کردم. بچه های جهاد چنان برخورد محبت آمیز کردند که گویی سالها با یکدیگر آشنا هستیم. سراغ مسئول را گرفتم. گفتند: فعلاً برادر حسن بیگی است. پیش خود می گفتم: حتماً بایستی برای دیدن او نوبت بگیرم و منتظر شوم؛ اما این طور نبود. آقای حسن بیگی چنان ساده برخورد می کرد که فکر می کردیم یکی از بچه های ساده جهاد است. برگه مأموریت را نشانش دادم. گفت: برو سوار آن توپوتا شو! در طول راه چنان با محبت برخورد کرد که فکر می کردم در منزل خود هستم. فقط روز اول نبود. در تمام آن مدت و در تمام طول مأموریت جو حاکم، جو دوستی و محبت بود. رده بالا و رده پایین، نیروی ساده و مسئول، زانو به زانو سر یک سفره می نشستند و با هم از یک غذا تناول می کردند. و غالباً غذایی ساده مثل: نان، پیاز، ماست بود. آنجا فرد بی کار نداشتیم. و کسی تماشاگر نبود. بارها می دیدیم فلان مسئول محور، پایه پای ما مشغول کار است. هر جا که بودیم، در سرما یا گرما، زیر باران و غیر آن، مسئولین هم بودند. هیچ کس از ساعت کار و شیفت کاری صحبت نمی کرد. اگر نوبت کاری تو بود و خواب می ماندی، هیچ کس بیدارت نمی کرد تا بگوید نوبت و شیفت توست. روزگار غریبی بود، غریب و شیرین.

تبلیغ و ترویج فرهنگ دفاع مقدس

میزان ماندگاری حماسه ها بر لوح تاریخ و اشاعه فرهنگ آن حماسه ها به نسل های آتی درگرو تلاشی است که بازماندگان و شاهدان صحنه های حوادث آن حماسه ها برای ترسیم آن انجام می دهند و شرح حماسه ها را به زبان قلم، بیان و هنر برای آیندگان باز می گویند، این بازگویی و تشریح حوادث حماسه ها در دل خود حداقل ۳ مزیت شاخص

و عمده را داراست:

اول اینکه: نسل ها را با حماسه ها و حوادث زمانشان به هم پیوند می دهد.

دوم اینکه: از تکرار تجربیات همدیگر بی نیاز می سازد.

و سوم اینکه: بار تکالیفی را که از نسل پیش برجای مانده و راهی که هنوز به تمام طی نشده است را به نسل بعد از آن باز می نمایاند. مشهور است که می گویند هر حماسه ای از دو جزء یا دو مرحله مهم تشکیل یافته است. جزء اول حماسه سازی است که در میدان مبارزه حاصل می شود، جزء دوم و مهم تر پیام رسانی حماسه هاست که این وظیفه اخیر بر عهده گروهی است که در حین حماسه ها و بخصوص پس از پایان مرحله اول و برای برآورده کردن سه هدف فوق الذکر بعد از هر حماسه ای سلاح عوض می کنند و در حالی که جامعه میل آن دارد تا خود را از فضای حوادث گذشته دور سازد. ساز و کاری جدید و جدی را سامان می دهند. تا بتوانند راه نیمه تمام شهیدان حماسه ها را به سر منزل مقصود برسانند.

سینمای دفاع مقدس

در برش تاریخ معاصر کشور، هشت سال دفاع مقدس از دوره های مهم و تأثیرگذاری است که در ابعاد مختلف تحولاتی را ایجاد کرد؛ دورانی که هر چند تلخ بود؛ اما برای بلوغ و تکامل جامعه ی اسلامی لازم بود. این رویه اثرگذاری را به خصوص می توان در فضای هنر سینما و فیلم سازی به خوبی مشاهده کرد، مسأله ی جنگ و دفاع مقدس به دلیل تحمیلی بودن آن و مطرح شدن مسأله ی دفاع و حفظ ناموس و مملکت باعث شده بود تا تمامی فیلم سازان و هنرمندان به هر شکلی با این مسأله درگیر شوند؛ چرا که جنگ با تمام وجوه زندگی مردم جامعه پیوند خورده بود؛ از زن و بچه گرفته تا پیر و جوان همگی خواسته و ناخواسته درگیر مسأله ی جنگ و حملات دشمن بودند که به نوعی با زندگی روزمره ی آنان پیوند خورده بود و فیلم سازان و هنرمندان اگر دغدغه ی آرمان های دفاع مقدس را هم نداشتند به دلیل مواجه بودن با این مسأله به این موضوع پرداختند.

ادبیات دفاع مقدس

ناصر یئصرنی، الموت اولی من رکوب العار، انی سلم لمن سالمکم و حرب لمن حاربکم، گاهی تابلوها فاصله تا کربلا را نشان می‌داد مثلاً تا کربلا راهی نمانده و ... در جبهه‌های نبرد از سنین مختلف حضور داشتند که تداعی کننده، سنین مختلف یاران امام حسین بود. سیمای پیرانی که در جبهه می‌جنگیدند حبیب‌ابن مظاهر را تداعی می‌کرد، نوجوانان به حضرت قاسم تشبیه می‌شدند. سرداران به حضرت ابوالفضل و جوانان به حضرت علی‌اکبر و مادران شهید صبوری را از حضرت زینب می‌آموختند حتی کودکانی که در حملات هوایی به شهادت می‌رسیدند به حضرت علی‌اصغر تشبیه می‌شدند.

زیستن و تنفس در فضایی همانند عاشورا، روضه‌خوانی، زیارت عاشورا و تکرار هر روز این یادها و زیارت‌ها تصویر کربلا را مقابل چشم و ذهن و احساس رزمندگان قرار می‌داد. صدای دلنشین مداحان اهل بیت مانند حاج صادق آهنگران بسیار شورانگیز و عامل فضای حماسی همراه با معنویت فرهنگ عاشورایی بود و در عزم راسخ بسیجیان تأثیر فراوانی داشت. طوری که اغلب نوحه‌هایی که ایشان خوانده بود، رزمندگان دفاع مقدس از حفظ می‌خواندند.

تابلوهای جبهه و جنگ، اسامی اماکن، مقرها، سنگرها، مناطق عملیاتی و محورها، لشکرها گردان‌ها، گروهان‌ها و علی‌الخصوص عملیات‌ها و رمز عملیات‌ها و شعرها و شعارهای جنگ را مطالعه و بررسی کرد.

با بررسی اینگونه مصادیق و آثار به جا مانده از دفاع مقدس به این نتیجه می‌رسیم که جبهه‌های دفاع مقدس همچون چشمه‌هایی بودند که از قله‌های مرتفع کربلا سرچشمه می‌گرفتند و گویی خونی که در روز عاشورا بر خاک کربلا چکید در رگ‌های نوجوانان و جوانان رزمنده جاری بود.

پیشانی بندها و لباس نوشته‌ها حکایت از آرمان‌های رزمندگان بود که زینت بخش پیشانی و لباس آن‌ها بود. عباراتی مانند یا اباعبدا...، یا حسین، زائر کربلا، یا حسین شهید، مسافر کربلا، یا لثارات الحسین، لبیک یا اباعبدا...، یا زیارت یا شهادت، یا زینب (س)، فدای لب تشنه حسین، کربلا کربلا ما داریم می‌آییم و ...

در طول جاده‌ها و مسیرها عباراتی در تابلوها نوشته شده بود که حاکی از مقصد و مقصود رزمندگان بود. عباراتی مانند هیهات منازلله، یا ثارا...، تا زنده‌ایم رزمنده‌ایم، هل من

از مزیت‌هایی که می‌تواند ادبیات دفاع مقدس در تاریخ شکوهمند انقلاب اسلامی داشته باشد مزیت «سندسازی» است که امروزه ادبیات علاوه بر جذب مخاطبین خود و اقناع نویسندگان و پر کردن اوقات فراغت خوانندگان و فعال نمودن زمینه‌های فرهنگی و هنری می‌تواند به عنوان سندی غیرقابل انکار از ادبیات و تاریخ این کشور برای آیندگان باقی بماند. آیندگان می‌توانند حسب علاقه و اشتیاق و نیاز خود از آن بهره‌جویند و مطالب مفیدی را از آن استخراج نمایند و یا الگو بگیرند. این اسناد ادبی، اسنادی هستند که در صورت تحریف هم قابل استناد و استفاده هستند. در صورتی که توأم با تحریف باشد با تورقی بر متون ادبی و موشکافی و نقادی و تحلیل محتوا و مقایسه‌ای با آثار دیگران می‌توان به حقیقت آن اثر پی برد و دریافت که تا چه حد ادبیات مذکور در بیان رخدادها، حوادث و جریان‌های زندگی پیرامونی نویسنده صادق و وفادار بوده است. در این صورت مایه عبرت و خجلت پدیدآورندگان آثار مزبور در همه اعصار خواهد بود. اما از آنجایی که نویسندگان ادبیات دفاع مقدس عمدتاً خود در کوران حوادث جبهه و جنگ قرار گرفته‌اند و از شمیم کوی یار نفس کشیده‌اند کمتر دچار لغزش و تحریفات گردیده‌اند، حتی اگر در بیان و قدرت انتقال پیام و استفاده بهینه از خلاقیت‌های بکارگیری از کلمات و ماجراها قصوری کم و بیش داشته‌اند، در بیان مفاهیم صادق بوده‌اند.

محرم در جبهه‌ها

بی‌شک فرهنگ عاشورا در ایجاد و تداوم انقلاب اسلامی تأثیر فراوان داشته و به فرمایش حضرت امام خمینی (ره) ما هر چه داریم از محرم و صفر است برای پی بردن به عمق تأثیر فرهنگ عاشورا در دفاع مقدس باید جلوه‌ها و یادگارهای دفاع مقدس یعنی وصیتنامه‌ها، نوشته‌ها و خاطرات شهدا همچنین

